

LASTE MÄNGUVÄLJAK LOSSIHOOVI

Projekti eesmärk ja olulisus

Põltsamaa Loss on piirkonna külastatuim turismiobjekt ja hinnatud ajaveetmispaik nii kohalike elanike kui linna külaliste seas.

Kuulsasse kuningalossi vahva temaatilise mänguala rajamist ootavad pikisilmi paljud Põltsamaa lapsed ja lapsevanemad. Täna on mänguelemendid olemas pea igas suuremas Eesti linnuses. Ka Põltsamaa lastel on sama ootus. Ja ka eriline eelis, sest ainsana Eestis on neil **päris oma kuningaloss**, kus mängida kuningat, kuningannat ja rüütlimänge!

Lossihoovi mänguala muudab kogu piirkonna peresõbralikumaks, sest lastele saab loodud veel üks tore paik, kus koos sõprade või perega elamuslikult aega veeta ning ennast arendada. Külastus muutub sisukamaks ja meeldejäävamaks ka kooligruppidele.

Projekti elluviimine tõstab nii lossikompleksi kui piirkonna mainet ja suurendab ka külastajate rahulolu, sest nõnda suure ja olulise külastuskeskuse puhul on lasteala sama loomulik kui kaardimaksevõimalus või tasuta wifi. Oluline on käia ajaga kaasas ja pakkuda lastele ja peredele seda, millest nad lossihoovi külastamisel kõige enam puudust tunnevad – üht toredat mängupaika.

Sisepääs mängualale on tasuta!

Näide Kuressaare Lossi temaatilisest mängualast, mis on nutikalt sobitatud ajaloolisse keskkonda
Foto: Saaremaa Muuseum

Projekti kirjeldus

Mänguplats rajatakse lossihoovi läänenurka, mis on suurürituste alast vajalikul määral eraldatud ning samas hoovi üldtasapinnast veidi kõrgemal. Nii on mängunurk turvaliselt ainult laste päralt ja lapsevanematele tagatud silmside lustivate mudilastega nii õue- kui kohvikualalt.

Üksikud mänguelemendid kujundatakse temaatiliseks tervikuks. Eristuvaks ja omanäoliseks teevad mängunurga seda piiritlevad ajaloolised müürifragmendid, mis aitavad luua eheda kindluslinnuse ruumimuljet ka väikelapse tasandil.

Indikatiivne mänguala lahendus ja mänguelementide markeering lossihoovi läänenurgas

Tööde käigus konserveeritakse läänenurga aluspind (kaetakse see mängualale sobiva pehme katendiga) ning paigutatakse sinna linnusarhitektuuriga sobivad mänguelemendid.

Õueala terviklahendus näeb lasteala kõrvale ette ka 4-astmelise poodium, mis rikastab nii mängu- kui õueala, luues võimaluse loovmängudeks, laudade-toolide paigutamiseks ja sündmuste korraldamiseks.

Projekti sihtrühmad

Projekti elluviimine avaldab positiivset mõju nii kohalikele elanikele kui lossi külastavatele turistidele, tulemusest saavad kasu järgmised sihtrühmad:

- **kohalikud elanikud** – laste mänguala laiendab lastega perede vaba aja veetmise võimalusi, rikastab seda ka ajaloolise temaatikaga, suurendab elukeskkonnaga rahulolu ja uhkustunnet ning loob täiendava koha ja võimaluse uute traditsioonide tekkeks (jalutuskäigud, sündmused, pildistamised jm);
- **sise- ja välituristid** – suurendab pere- ja lastegruppide reisimotivatsiooni;
- **kohalikud turismiettevõtjad** – mänguala rajamine pikendab külastajate piirkonnas viibimise aega, tänu millele saavad otsest kasu ka teised kohalikud turismiteenuste pakkujad (toitlustus- ja majutusasutused, atraktsioonid, sündmused jne);
- **sündmuskorraldajad** – kontserdi-, etendus-, pulma-, laada- jms ürituste eestvedajate jaoks muutub lossikompleks atraktiivsemaks ja funktsionaalsemaks;
- **kohalik omavalitsus** – vaba aja veetmise võimaluste laienemine soodustab ka väikeettevõtlust ning tekitab seeläbi piirkonda juurde ettevõtlusvõimalusi ja -tulu;
- **lossikompleks** – esteetika ja funktsionaalsuse paranemine laiendab lisateenuste pakkumise võimalusi, millelt teenitav tulu lihtsustab lossikompleksi majandamist ning soodustab ka koostööd lossihoovis tegutsevate ettevõtjate vahel.

Projekti eelarve

Kaasava eelarve rahastust kasutatakse laste mänguplatsi planeerimiseks ning mänguelementide soetamiseks ja paigaldamiseks. Mänguala suurus on ca 170 m². Projekti elluviimiseks on olemas lossihoovi maastikuarhitektuuri tervikprojekt, millega on lahendatud ka lasteala rajamine.

Tööversioonis on planeeritud järgmised mänguelemendid: karusell, hobused-vedrukiiged (2), loss-liumägi, kaalukiik, liivakast, keksumäng, mängukellad, ronila.

Mänguelementide soetus- ja paigaldusmaksumus (kmpl):	12 494.00 eur
Aluspinna konserveerimine (170 m ²) ja täitmine (85 m ³):	2 550.00 eur
Mänguala ja elementide aluskatendid: (170 m ²):	2 040.00 eur

Projekti kogumaksumus: 17 084.00 eur

Positiivse hääletustulemuse korral rajatakse mänguväljak 2022. aasta jooksul.

Muu oluline info

Alates 2020. aasta jaanuarist haldab lossikompleksi Põltsamaa Vallavara OÜ. Kahe aasta jooksul on aktiivselt tegeletud **tervikliku külastuskeskuse väljaarendamisega**, sh:

- käib **värvahoone rekonstrueerimine** külastuskeskuseks (teenindus- ja näituseala, *black box* saal) ning **konvendihooone ja lossitorni konserveerimine**;
- **jätkub meistritemaja renoveerimine**. Kahe aasta jooksul on soojustatud hoone vundament ja rajatud sadeveesüsteem, remonditud trepikoridorid, laiendatud ventilatsiooni- ja ATS-süsteemi, käimas on katusetööd;
- **remonditud muuseum ja turismiinfopunkt ning uuendatud ekspositsioon**, sh kaasajastatud teenuseid (seminariala, suveniiripood, parandatud ligipääsetavust (invapandus- ja tõstuk), loodud kaardimaksevõimalus, tasuta wi-fi ala jms;
- avatud **rokokoosaal** - stiliseeritud teemaruum näitustegevuseks ning muuseumitundide, seminaride ja sündmuste korraldamiseks;
- remonditud ja võetud kasutusele **meistritemaja galerii** ajutiste näituse korraldamiseks;
- **konserveeritud ja katustatud ringmüüre**, sh valatud **jõepoolsele sissepääsule uus vahelagi**;

- taasavatud aastaid suletud **loodevärav** ja uuendatud **kirikuvärav**;
- **jätub õueala korrastamine** – paigaldatud uued **õuevalgustid** ja **pingid**, uuendatud pinnakate, rajatud **roosipeenar** jms;
- käivad ettevalmistused **veinikeldri uuendamiseks**, sh toitlustustegevuse laiendamiseks ja väliterrassi kaasajastamiseks;
- kavandamisel on **uue lava ehitus**;
- puhastatud mullaladestustest **läänenurga ajaloolised müürisäilmed**;
- 2020. aasta kaasava eelarve võiduprojekti „**Vaateplatvormi rajamine lossitorni tippu**“ elluviimist alustati 2020. aasta juulis. Konvendihoone koristati varinguprahist ja sõlmiti projekteerimisleping. Vaateplatvormi avamine nihkus lubatust hilisemaks põhjusel, et 2020. aasta alguses teatas Riigi Tugiteenuste Keskus, et toetab Põltsamaa lossikompleksi arendamist 2,494 miljoni euroga, mille abil on võimalik avada ka osa lossi siseõuest. Seetõttu kavandati kaks ehitusprojekti ühte ajagraafikusse, sest nii on ressursisäästlikum ja tulemus terviklikum. Lossitorn avatakse külastajatele 2023. aasta kevadel.
- 2021. aasta kaasava eelarve ühe võiduprojekti „**Taastame vallikraavide ajaloolise ilu**“ viidi ellu 2021. aasta kevadel. **Vallikraavide puhastamise** käigus tuli välja ka mitmeid haruldasi leide, sh 14.-15. sajandist pärit mõök, mis on seni Eestis leitud omataoliste seas pikim;
- 2021. aasta sügistelvel ehitati valmis konvendihoone konserveerimistöodeks vajalikud **puittellingud**, et tagada vajadusel müüritööde jätkumine ka peale PKT suurinvesteeringu elluviimist.

Lossikompleksi külastab aastas hinnanguliselt umbes 30 000 inimest. Noorimate külastajate rõõmuks rajatav mänguväljak on lahutamatu osa õueala arendusest ja väliekspositsioonist. Pere- ja lapsesõbralik keskkond on külastajate ootus, selle pakkumise nimel pingutavad täna kõik külastuskeskused.

Värvahoone ja konvendihoone ehitustööd teostatakse PKT suurinvesteeringu raames. Esialgne tervilahendus sisaldas ka õueala uuendamist, sh lasteala rajamist. Kahjuks seadis ehitushindade järsk tõus olulisi kitsendusi esialgsetele plaanidele. Ajalooliste hoonete lõplikust hävingust päästmise nimel tuli loobuda nii mõnestki arenduslõigust, millest ammu unistatud, sh ka lastealast.

Seetõttu palub loss mänguväljaku rajamiseks tuge kohalikult kogukonnalt – mida ei suuda me üksinda, suudame koos.

Lossirahvas tänab kõiki oma toetajad! Iga panus aitab kompleksi kaasajastada ja pakkuda külastajatele uut avastamisrõõmu. Laste mänguala oleks vääriline kingitus linnuse 750. juubeliaastaks!

Projekti esitaja

Lossihoovi laste mänguväljaku rajamise projekti esitavad 2022. aasta Põltsamaa kaasava eelarve hääletusele ühiselt:

Põltsamaa Vallavara OÜ
EELK Põltsamaa Niguliste Kogudus MTÜ
Katre Meistrikoda OÜ
Puuhabe OÜ

Kontaktisik

Egle Oja
+372 517 2832
egle.oja@poltsamaaloss.ee

Esitamise kuupäev

15.04.2022

Allkirjastatud digitaalselt